

ÝAŞ DIPLOMATYŇ SESI

Esaslandyryjysy — Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň Halkara gatnaşyklary instituty

Elektron gazet 2020-nji ýylyň 1-nji oktýabryndan bäri çykýar

№ 37 (120) 2025-nji ýylyň 10-njy fewraly

Suçasý habarlar

HEPDÄNIŇ MÖHÜM WAKALARY

***

5-nji fewralda türkmen halkynyň Milli Lideri, Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň Başlygy Gurbanguly Berdimuhamedow Aşgabada sapar bilen gelen Ýaponiýanyň Premýer-ministriniň ýörite geňeşçisi Akihisa Nagaşima bilen duşuşygy.

Akihisa Nagaşima döwletara gatnaşyklary ösdürmekde özara saparlaryň möhüm ähmiýetini belläp, türkmen halkynyň Milli Lideri, Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň Başlygy Gurbanguly Berdimuhamedowyň Ýaponiýa amala aşyran saparlaryny ýakymly duýgular bilen ýatlaýandygyny aýtdy.

Duşuşygyň barşynda Gahryman Arkadagymyz Türkmenistanyň tebigy gaznyň ägirt uly gorlaryna eýe bolmak bilen, onuň eksport ugurlaryny diwersifikasiýalaşdyrmaga, ony gaýtadan işleýän senagaty ösdürmäge uly ähmiýet berýändigini belledi.

***

6-njy fewralda Türkmenistanyň daşary işler ministri orunbasary Mähri Bäşimowanyň ýolbaşçylygyndaky Türkmenistanyň wekiliýeti Pekin jarnamasynyň we Hereketleriň platformasynyň 30 ýyllygy mynasybetli geçirilen «2030-njy ýyla çenli Gün tertibiniň ýerine ýetirilmegine çenli 5 ýyl: Merkezi Aziýanyň geljegi» atly ýokary derejedäki duşuşyga gatnaşdy.

Çärä Merkezi Aziýa ýurtlarynyň de-

gişli ministrlikleriniň we pudaklaýyn dolandyryş edaralarynyň ýolbaşçylary we wekilleri, şol sanda gender deňligi meselelerine ýöriteleşen hünärmenler gatnaşdylar.

Ýokary derejedäki duşuşygyň maksady Merkezi Aziýa ýurtlarynyň ýokary derejeli wekilleri we beýleki möhüm taraplar üçin DÖM-i we Durnukly ösüş boýunça 2030-njy ýyla çenli döwür üçin Gün tertibini durmuşa geçirmekde ösüşi çaltlaşdyrmak üçin meýdançany döretmekden ybarat boldy.

***

7-nji fewralda Türkmenistanyň Prezidenti Serdar Berdimuhamedow Türkmenistanyň Ministrler Kabinetiniň giňişleýin mejlisini geçirdi.

Mejlisde ýurdumyzyň ykdysadyýetiniň pudaklarynda 2024-nji ýylda alnyp barlan işleriň jemleri jemlenildi, Ministrler Kabinetiniň Başlygynyň orunbasarlarynyň, käbir ministrlikleriň ýolbaşçylarynyň, welaýatlaryň häkimleriniň hasabatlary diňlenildi. Şeýle hem ýurdumyzy durmuş-ykdysady taýdan ösdürmek boýunça 2025-nji ýylda önde durýan wezipelere, ýolbaşçylary wezipä bellemek we wezipeden boşatmak bilen bagly meselelere seredildi.

Türkmenistanyň Ministrler Kabinetiniň giňişleýin mejlisiniň barşynda hormatly Prezidentimiz birnäçe resminamalara gol çekdi.

«Ýaş diplomatyň sesi».

4-nji fewralda Türkmenistanyň we Gazagystanyň daşary syýasat edaralarynyň arasynda geçirilen syýasat geňeşmelere gatnaşmak üçin baran daşary işler ministri R.Meredowyň ýolbaşçylygyndaky türkmen wekiliýeti Gazagystan Respublikasynyň Prezidenti Kasym Žomart-Tokaýew tarapyndan kabul edildi.

Duşuşyk üçin hoşallyk bildirip, daşary syýasat edarasynyň ýolbaşçysy Türkmenistanyň Prezidenti Serdar Berdimuhamedowyň we türkmen halkynyň Milli Lideri, Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň Başlygy Gurbanguly Berdimuhamedowyň Gazagystanyň Prezidentiniň adyna ýollan mähirli salamyny ýetirdi.

Gazagystanyň Baştutany Türkmenistanyň ýolbaşçylygyna minnetdarlygyny bildirdi we öz gezeginde mähirli salamyny ýetirmegi haýyş etdi. Şeýle hem

Gazagystanyň Prezidenti Türkmenistanyň Bitaraplygynyň 30 ýyllygynyň ähmiýetini belläp, ýurdy Halkara parahatçylyk we ynanyşmak ýylynyň başlanmagy bilen gutlady.

***

5-nji fewralda Türkmenistanyň Prezidenti Serdar Berdimuhamedow Ýaponiýanyň Premýer-ministriniň ýörite geňeşçisi Akihisa Nagaşimany kabul etdi.

Duşuşygyň barşynda «Merkezi Aziýa+Ýaponiýa» dialogynyň ähmiýeti aýratyn bellenildi. Prezident Serdar Berdimuhamedow bu dialogyň diňe bir ikitaraplaýyn däl, eýsem, sebit çäklerinde hem dürli ugurlarda hyzmatdaşlygy ösdürmäge meýdança bolup durýandygyny belläp, «Merkezi Aziýa+Ýaponiýa» dialogyna gatnaşygy ýurtlaryň döwlet Baştutanlarynyň ilkinji sammitiniň üstünlikli geçirilmegini arzuw etdi.

TÄZELIKLER HOBOCTH NEWS

A MEETING WAS HELD

On January 22, 2025, a meeting was held at the Institute of International Relations of the Ministry of Foreign Affairs of Turkmenistan, organized by the Women's First Organization of the Institute. The meeting focused on the educational

significance of the book "The Jewel of Mind" by our Hero Arkadag among the Institute's students.

The event was attended by Ogulnabat Ovlakowa, the teacher of Secondary School No. 51 in Ashgabat and an active member of the Central Council of the Women's Union of Turkmenistan; Sulgun Nepesova, a lecturer of the Department of International Economic Relations of the Institute; as well as students and faculty members.

During the meeting, the guests discussed the significance of "The Jewel of Mind," the book by Hero Arkadag, and noted that it not only contains valuable historical information about the rich heritage of the Turkmen people but also reflects pride in the prosperous era of our sovereign state. They emphasized that the book includes scientific

insights highlighting Turkmenistan as an ancient center of exquisite carpets, craftsmanship, and jewelry, which have no equal in the world.

«Ýaş diplomatyň sesi».

YNANYŞMAK – PARAHATÇYLYGYŇ KEPILI

Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyş döwründe hormatly Prezidentimiziň alyp baryan parasatly içeri we daşary syýasaty netijesinde Türkmenistan bilen dünýä ýurtlarynyň arasyndaky dost-doganlyk gatnaşyklary barha pugtalanýar hem-de dünýäde uly goldawa eýe bolýar. Bu bolsa ata Watanymyz bilen dünýä ýurtlarynyň arasyndaky özara bähbitli gatnaşyklaryň täze gözýetimlerini açýar.

Hormatly Prezidentimiziň ýolbaşçylygynda hemişelik Bitaraplygy, parahatçylyk söýüjiligi, abadançylygy, hoşniýetli goňsuçylygy ýörelge edinyän Türkmenistanyň her bir ugurda barha belent sepgitlere eýe bolýanlygyny görmeke bolýar. Bu günki gün ýurdumyzyň abraý-mertebesini belende görtilýär. Muňa hormatly Prezidentimiziň her bir parasatly başlangyjynyň, çuňňur paýhasa ýugrulan täze taglymatlarynyň dünýäde uly goldaw tapýandygy hem şaýatlyk edýär. Mälim bolşy ýaly, 2024-nji ýylyň 27-nji dekabrynda hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow 2025-nji ýylyň sygaryny «Halkara parahatçylyk we ynanyşmak ýyly» diýip yglan etmek barada Türkmenistanyň Mejlisiniň agzalarynyň teklibini goldady. Şunuň bilen baglylykda, Türkmenistanyň başlangyjy boýunça Birleşen Milletler Guramasynyň Baş Assambleýasy tarapyndan «2025-nji ýyl — Halkara parahatçylyk we ynanyşmak ýyly» atly Kararnamanyň biragyndan kabul edilmegi hem hormatly Prezidentimiziň ýadawsyz aladasynyň, çuňňur paýhasynyň, öňden-görüjilikli syýasatynyň aýdyň netijesidir. Munuň özi Türkmenistanyň Bitarap döwlet hökmünde dünýäniň sazlaşykly ösüşine işjeň goşant goşýandygynyň subutnamasydyr.

Ählumumy abadançylygyň halkara giňişlikdäki baş wezipä öwrülýän döwründe Türkmenistan döwletimiz dünýä döwletleri bilen deňhukukly, dostlukly gatnaşyklary alyp baryýar. Munuň özi dünýä nusgalyk göräldedir. Şonuň üçin-de Garaşsyz, hemişelik Bitarap Türkmenistana dünýäde parahatçylygyň, abadançylygyň mekany diýil-

ýändigini hem ýöne ýere dälidir. Mälim bolşy ýaly, 2007-nji ýylda Aşgabatda BMG-niň Merkezi Aziýa üçin önüni alyş diplomatiýasy boýunça sebit merkeziniň açylmagy bilen, Türkmenistan iri parahatçylyk dörediji merkez hökmündäki ornuny has-da pugtalandyrdy.

Türkmenistanyň başlangyjy bilen Birleşen Milletler Guramasynyň Baş Assambleýasy tarapyndan «2025-nji ýyl — Halkara parahatçylyk we ynanyşmak ýyly» ata-babalarymyzdan gözbaş alyp gaýdýan parahatçylyk söýüjilik ýörelgeleriniň dünýä içre dabaralanmasydyr.

Gahryman Arkadagymyz Gurbanguly Berdimuhamedowyň «Parahatçylyk sazy, dostluk, doganlyk sazy» atly kitabynda: «Biz saýlap alan nusgamyzy «oňyn Bitaraplyk» diýip atlandyrdyk we onuň düýpli düzgünlerini işläp taýýarladyk. Ynha, şol düzgünler: parahatçylygy söýüjilik, beýleki döwletleriň işlerine gatyşmazlyk, olaryň özygtyýarlygyna we çäkleriniň bitewüligine hormat goýmak, halkara harby guramalara we şertnamalara gatnaşmazlyk» diýip belleýşi ýaly, türkmen döwletiniň Bitaraplyk syýasatynyň üstünlikli amala aşyrylmagy diňe türkmen halkynyň däl, eýsem, бүтін adamzadyň abadan etirini nazarlaýar. Gahryman Arkadagymyzyň çuňňur manyly pelsepesinden gözbaş alyp gaýdýan Bitaraplyk taglymatynyň manysy bolsa, biziň atababalarymyzyň bize miras goýan parahatçylygy ündeýän, halklary dost-doganlyga, agzybirlige çagyryýan hem-de ynsanperwerligi wagyz edýän ýörelgeleridir. Gahryman Arkadagymyzyň belleýşi ýaly, baky Bitaraplygymyz türkmen döwletiniň daşary syýasatynyň geljekki üstünlikleriniň kepillidir. Şol syýasatda milli bähbitler tutuş adamzadyň bähbitleri bilen sazlaşykly utgaşdyrylýar.

Çemen BAÝRYÝEWA,
Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň Halkara gatnaşyklary institutynyň Dünýä dilleri kafedrasynyň uly mugallymy.

НОВОСТИ ДИПМИССИИ

5 февраля в Куала-Лумпуре состоялась дружеская встреча по футболу, организованная Посольством Туркменистана в Малайзии и приуроченная к провозглашению 2025 года «Международным годом мира и доверия».

В мероприятии приняли участие члены Парламента Малайзии, главы дипломатических представительств в Малайзии и СМИ.

Товарищеский футбольный матч между членами Парламента Малайзии и главами дипломатических миссий в Малайзии завершился со счетом 5:3 в пользу дипломатического корпуса.

В завершение дружеской встречи участники получили от Посольства в подарок специальную спортивную форму с символикой года. Также на мероприятии были предложены угощения из блюд туркменской кухни.

5 февраля по инициативе Посольства Туркменистана в Республике Узбекистан совместно с Международным институтом Центральной Азии (МИЦА) состоялся круглый стол на тему «Международный год мира и доверия: Вклад Туркменистана в глобальное и региональное сотрудничество».

Работа круглого стола, прошедшего в гибридном формате продолжалась в рамках двух сессий.

В своей речи Посол Туркменистана в Республике Узбекистан Ш.Мередов сделал особый акцент на Концепции деятельности и приоритетов Туркменистана в рамках Международного года мира и доверия, где изложены взгляды страны на актуальные проблемы мирового сообщества, а также подчеркнута необходимость консолидации усилий государств через конструктивный диалог.

6 февраля в Посольстве Туркменистана в Республике Таджикистан состоялась презентация новой книги Национального Лидера туркменского народа, Председателя Халк Маслахаты Туркменистана Гурбангулы Бердымухамедова «Накыда göwheri», а также мероприятие, посвященное объявлению 2025 года «Международным годом мира и доверия» и 30-летию постоянного нейтралитета Туркменистана.

В мероприятии приняли участие представители творческой и научной интеллигенции, туркменской диаспоры, а также туркменские студенты, обучающиеся в высших учебных заведениях Республики Таджикистан.

7 февраля Посольство Туркменистана в Турции совместно с университетом Ахи Эвран города Кыршехир организовало научную конференцию, приуроченную к 30-летию постоянного нейтралитета Туркменистана и провозглашению 2025 года «Международным годом мира и доверия».

В мероприятии принял участие губернатор провинции Кыршехир Мурат Сефу Демирюрек, ректор университета Ахи Эвран, профессор Мустафа Казим Караходжагил, а также представители общественно-политических организаций, творческого и научного сообщества Турции, студенческая молодежь и СМИ.

Подготовила: **Оразджемал ЧАРЫЯРОВА,**
студентка II курса факультета международной журналистики.

2024-nji ýylda Türkmenistanyň halkara hyzmatdaşlygynyň hukuk binýadynyň üsti resminamalaryň 238-si bilen ýetirildi.

HAKYKY DIPLOMAT KYNÇYLYK DAN SOWLUP GEÇIP BILMEZ

Diplomatiýadaky kynçylyklar barada gürrüň etmek bilen, köp adamlarda diplomatyň işiniň ýeňildigi, ýönekeýdigi barada ýalňyş düşüňjäniň bardygyny, şeýle hem geljekki diplomatlarymyzyň diplomatik gullukda zähmet çeken ýyllarymda meniň nähili kynçylyklara duş gelendigim barada ýygy-ýygydan soradyňlaryny belläp geçmekçi. Diplomatik gullukda özümiň ýarym asyrdan hem gowrak wagtyň dowamynda toplan tejribämden gelip çyksam, onda şol tejribe diplomatik işiň örän agyr akyl, şeýle hem beden zähmeti bolup durýandygyny, onuň diýseň inçe, çylşyrymly, kyn, şol bir wagtyň özünde hem jogapkärli işdigini aýdyň görkezýär.

Diplomatik işde kynçylygy döredýän ýagdaýlar az däl. Mysal üçin, ençeme ýurtlaryň diplomatlarynyň iş gününüň resmi taýdan 7-8 sagat belenilýändigine seretmezden, iş ýüzünde daşary ýurtlardaky diplomatik wekilhanalarda olaryň kesgiti iş wagtynyň bolmadygyny, şonuň üçin hem olaryň köp halatlarda 14-16 sagadyň dowamynda işleme bolýandygyny tejribe görkezýär. Diplomatyň ýygy-ýygydan adaty bolmadyk medeni şertlerde ýaşamaly bolmagy hem şol kynçylyklaryň hataryna girýär.

Ýöne men bu ýazgymda, ozaly bilen, düýbünden başga häsiýetli kynçylyklar, ýagny daşary syýasaty durmuşa geçirmekde diplomatyň gönüden-göni ýüzbe-ýüz bolýan kynçylyklary barada durup geçmekçi. Bu ýerde gürrüň öz kärine ýaňy girişen diplomatyň halkara meselelerini çözmekde duş gelýän köp sanly adaty, tebigy kynçylyklary barada barýar. Şonuň üçin hem diplomatyň ýüzbe-ýüz bolýan şol kynçylyklary ýeňip geçmeginiň, onuň islendik meseläni üstünlikli çözmäge ukyply bolmagynyň esasy şerti diplomatyň çözüň meselesi bilen baglylykda diplomatik tärleri, usullary, serişdeleri dogry saýlap alyp we olary netijeli ulanyp bilşine, onuň diplomatik tejribesiniň derejesine bagly bolup durýar.

Kynçylyk näçe köp bolsa-da, diplomat şolary çözmäge borçludur. Üstesine-de, eger diplomatyň çözüň meselesi halkymyzyň bähbitlerine aňryýany bilen laýyk gelýän bolsa, onda diplomat şol meseläni çözmek üçin gerek ýerinde jogapkärçiligi öz üstüne almaly hem başarmalydyr.

Amangeldi RAHMANOW,

Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň Halkara gatnaşyklary institutynyň Halkara gatnaşyklary we diplomatiýa kafedrasynyň müdiri, Türkmenistanyň Adatdan daşary we Doly ygtyýarly ilçisi, Türkmenistanyň ussat diplomaty, professor, taryh ylmlarynyň doktory, filosofiýa ylmlarynyň kandidaty.

Şeýle hem ol islendik halkara meseläni çözmegiň dürli ýollarynyň bardygyny hemişe ýatda saklamalydyr, çykalgasyz ýagdaýyň ýokdugy her bir diplomatyň içki ynamyna öwrülmelidir.

Şunlukda, diplomatiýada kynçylygy ýeňip geçmek diplomatyň özüne, onuň ynamyna we ukybyna, tejribesine, jogapkärçiligi öz üstüne alyp bilşine bagly bolup durýar. Eger diplomat gije diýmän, gündiz diýmän öz üstünde işlemese, meseläni çözmegiň ýerine dürli bahanalar bilen kynçylyklardan sowlup geçýän bolsa, onda oňa diňe özüni ýazgarmak galýar we şeýle adamy hakyky hünärmen diýip atlandyrmak hem kyn bolardy.

Diplomatiýada adaty kynçylyk bilen bagly diplomatik durmuşyň gözbaşynda bolup geçen bir waka hiç wagt ýadymdan çykmaz. Bu ýerde gürrüň Türkmenistanyň daşary işler ministrliginiň Baş sekretary hökmünde turuwbaşdan ýüzbe-ýüz bolan birnäçe, üstesine-de, çözüňdi örän çylşyrymly, agyr bolan kynçylyklarym barada barýar. Has takygy, şonda ministrligiň işini düýbünden täze, ylmy esasyda gurmaly bolupdym, munuň üçin bolsa maňa Sowet Soýuzynyň halkara işine respublikamyznyň gatnaşmagynyň hukuk esaslaryny düýpli öwrenmek, TSSR-iň daşary syýasatyny emele getirmek ýaly aýratyn kyn meseleleriň üstünde gije diýmän, gündiz diýmän işlemeli bolupdym. Şol döwre çenli respublikamyzda degişli meseleleri maslahatlaşar ýaly tejribeli diplomatyň ýa-da halkaraçy-hünärmeniň bolmandygy meniň işimi has-da kynlaşdyrypdy. Ýöne adatdan daşary kynçylyklara seretmezden, şol örän çylşyrymly, döwlet ähmiýetli wezipeleri üstünlikli çözmek başardypdy.

Türkmen diplomatiýasy daşary ýurtlar, halkara guramalary bilen Türkmenistanyň daşary syýasatynyň söwda-ykdysady, ylmy-tehniki, medeni-ynsanperwer we gaýry ugurlarynyň zygiderli ösmegine hem barha artýan derejede özüniň goşandyny goşmaga borçludur. Mysal üçin, Türkmenistanyň ikitaraplaýyn

gatnaşyklaryň umumy ulgamynda söwda-ykdysady çägiň ileri tutulýan ugurlaryň biri bolup durýandygy bellidir. Şonuň üçin hem biziň diplomatiýamyznyň bu meselä aýratyn üns bermekleri, diplomatik wekilhanalarymyzyň hereket edýän ýurtlaryndaky ykdysady ýagdaýy üns bilen öwrenmekleri we seljermekleri, hyzmatdaşlygyň uzak wagtyň dowamynda ösüp biljek çäklerini kes-

Kynçylyk näçe köp bolsa-da, diplomat şolary çözmäge borçludur.

gitlemekleri, umuman, ýurdumyzyň ykdysady bähbitlerini ilerletmekleri möhüm ähmiýete eýe bolup durýar.

Soňky wagtda Türkmenistanyň diplomatik gullugynyň ulgamy, has takygy, Türkmenistanyň daşary işler ministrliginiň, onuň diwanynyň degişli bölümleriniň, şol sanda 2018-nji ýylyň 20-nji dekabrynda ministrligiň düzüminde döredilen Daşary ykdysady hyzmatdaşlyk bölüminiň, ministrligiň daşary ýurtlardaky diplomatik wekilhanalarynyň ykdysady işi hem dürli görnüşler bilen baýlaşdy. Häzirki wagtda bu ulgam Türkmenistanyň daşary ykdysady aragatnaşyklaryny syýasy taýdan üpjün etmek; halkara söwda-ykdysady hyzmatdaşlygyň çäginde umumy döwlet syýasatynyň işlenip taýýarlanlymagyna gatnaşmak; degişli ministrliklere we pudaklaýyn dolandyryş edaralaryna halkara hukugynyň meseleleri boýunça maslahatlar bermek; olary daşary ýurtlaryň belli kärhanalary we firmalary, salgyt we gümrük kanunçylygy, eksport-import düzüni bilen tanyşdyrmak; Türkmenistanyň eksport mümkinçilikleri barada taýýarlanýan materiallaryň daşary ýurtlaryň işewür toparlarynyň neşirlerde çap edilmegine ýardam etmek; döwlet edaralaryna ola-

ryň daşary aragatnaşyklaryna jogap berýän işgärleriniň hünär derejesiniň ýokarlanmagyna kömek etmek; ýurdumyzyň söwda-ykdysady gatnaşyklary ösdürmek boýunça Hökümetimize oýlanyşylan teklipleri bermek ýaly işler bilen meşgul bolýar. Şol bir wagtyň özünde ýurdumyzyň daşary ykdysady gatnaşyklarynyň ösmegine özüniň saldamly goşandyny goşmak bilen, bu işde gutarnykly çözüňdi diplomatlaryň tagallalaryna doly bagly bolmaýan ýagdaýlaryň bardygyny, ykdysady diplomatiýamyznyň netijeliliginiň ykdysady işi guraýan we alyp barýan degişli döwlet edaralaryna we kärhanalaryna, telekeçilere, olaryň işjeňligine bagly bolup durýandygyny hem belläp geçeliň.

Diplomatyň käri, elbetde, örän dostlukly, gyzykly, şeýle hem biziň muňa ýokarda gysgaça seredip geçişimiz ýaly, kynçylyklar bilen hem bagly kärekdir. Diplomatik işiň käbir ýagdaýda howplary bilen bagly bolup bilmeginiň ahmaldygyny hem aradan aýryp bolmaz. Şunda türkmen diplomatiýasynyň taryhyndan şeýle bir mysaly getirsem ýerlikli bolarmyka diýip pikir edýärim: XX asyryň 80-nji ýyllarynda Türkmenistan SSR-niň Hökümeti uly syýasy ähmiýetli wezipäni çözmek üçin Owganystan bilen dürli çäklerde göni özara bähbitli gatnaşyklary ýola goýdy we şol gatnaşyklary ösdürmek boýunça esli iş alyp bardy. Bu uly syýasy jogapkärçilikli işi utgaşdyrmak, oňa ýolbaşçylyk etmek bolsa Türkmenistanyň daşary işler ministriň orunbasary A.Rahmanowa tabşyryldy.

Türkmenistanyň Owganystanyň demirgazyk welaýatlary bilen hyzmatdaşlygy şol döwürde goňşy ýurtda biri-birine garşy duran güýçleriň hereketleri tarapyndan döredilen çylşyrymly harby-syýasy şertlerde amala aşyrylmaly boldy. 1988 — 1990-njy ýyllarda A.Rahmanowyň Owganystanyň ençeme medallary bilen sylaglanmagy bu ýokary derejeli diplomat tarapyndan şol jogapkärli döwlet tabşyrygynyň üstünlikli ýerine ýetirilendiginden habar berdi.

Türkmenistanyň Özbekistan Respublikasyndaky ilçihanasynyň Merkezi Aziýa halkara instituty bilen bilelikde guramagynda «Halkara parahatçylyk we ynanyşmak ýyly: Türkmenistanyň ählumumy we sebit hyzmatdaşlygyna goşandy» atly «tegelek stol» maslahaty geçirildi.

Beýnimizi işjeň saklalyň!

Bilşimiz ýaly, adam beýnisi bedeniň beýleki agzalary ýaly, iň esasy wezipäni ýerine ýetirýär. Bedenimiziň dolandyryjysy bolan beýnimiz görmegimizi, eşitmegimizi, duýmagymyzy, söýmegimizi hem üpjün edýär. Durmuşda fiziki we ruhy täsirler wagtyň geçmegi bilen beýniniň işjeňligini peseldip bilýär. Eýsem, beýni işjeňligi näme?! «Adam beýnisiniň diňe 10%-inden peýdalanýar» diýlen düşünje dogrumy?!

Bu düşünje iň gadymy döwürlerden bäri gelýändigini mälim hakykatdyr we häli-häzirem muňa ynanylýar. Aslynda, adam beýnisi birnäçe bölümden ybarat hem-de takmynan 86 milliard neýrony özünde jemleýän çylşyrymly organdyr. Beýniniň bölekleri möhüm prosesleri üpjün etmekden başlap, şahsyýetiň we aňyň emele gelmegine çenli köp sanly funksiýalary ýerine ýetirip, öz aralarynda ýakyn aragatnaşykda bolýar.

«Eger neýron impuls döredýän bolsa, onda işleýär, döretmeýän bolsa, onda ol hereketsizdir» diýlen pikir geçen asyryň ortalarynda öňe sürüldi. Şunlukda, alymlar 80 milliard sany neýronyň her biriniň işjeňligini barlamagyň aňsat iş dældigi üçin, olaryň diňe az bölegini öwrenmek kararyna geldiler. «Işleýän» neýronlaryň göterimini kesgitlemek bi-

len, alymlar bu göterimiň beýniniň ähli böleginde deňdigini çakladylar.

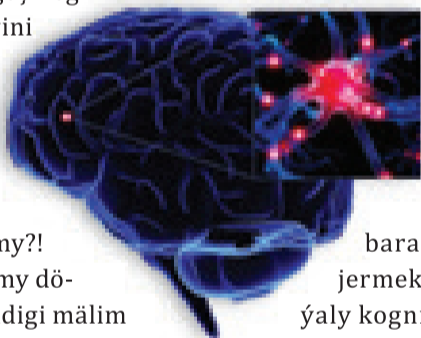
Göz önüne getirip görüň: beýniňizdäki ähli neýronlar bir wagtyň özünde işjeňleşýär. Sensor neýronlary adamy mümkin bolan ähli duýgulary baş-

dan geçirmäge mejbur eder — gallýusinasıýalar başlar, motor neýronlary başaryan ähli hereketlerimizi işe girizer. Duýmak, daş-töwerekdäki zatlar

baradaky maglumatlary seljermek, üns, ýat we geplemek ýaly kognitiw ukyplaryň ählisi bir wagtda işjeňleşdirilse näme boljagyny göz önüne getirmek kyndyr. Bu mysal getirilen ýagdaýlar beýniniň işleminde bulam-bujarlygyň döremegine sebäp bolar.

Görnüşi ýaly, beýnimizdäki ähli neýronlar şol bir wagtyň özünde işjeňleşmeýär. Hünärmenleriň bellemegine görä, beýnini işjeň saklamak onuň sagdynlygyny üpjün edýär. Şeýlelikde, beýnini pikirleniş, düşüniş we iş alyp baryş bölekleri bilen görkeziş-giňeldiş bölekleri ýaly dürli ugurlary işledýär. Zehin işjeňligi beýnä oňyn täsir edýär.

Aýşirin DÖWLETOWA,
Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň Halkara gatnaşyklary institutynyň talyby.

ДИПЛОМАТИЧЕСКИЙ СЛОВАРЬ

Брифинг —

Встреча официальных лиц (например, представителей государственных, коммерческих или иных структур) с представителями средств массовой информации. В ходе встречи излагается официальная позиция структуры, которую представляет данное официальное лицо, по определенным вопросам, излагаются официальные взгляды, позиции.

Декларация —

Официальное провозглашение государством, политической партией, международными организациями основных принципов деятельности, программных позиций; Политико-правовой акт, провозглашающий основные принципы, программные положения внутренней и внешней политики государства; Официальный документ, провозглашающий какие-либо сведения.

Дуайен —

Глава дипломатического корпуса, старший по дипломатическому классу и по времени аккредитования в данной стране дипломатический представитель.

Интеграция —

В геополитике означает многообразные формы объединения нескольких пространственных секторов, в том числе государств. Может осуществляться как на основе военной экспансии, так и мирным путем. Существует несколько путей геополитической интеграции: стратегический, политический, экономический, культурный, языковой, религиозный и т.д.

Коммюнике —

О событиях международного характера. В совместном коммюнике подчеркивались традиционный характер дружественных отношений и успешное развитие разностороннего сотрудничества между странами.

Мерджен ОРАЗДУРДЫЕВА,
студентка II курса факультета международной журналистики.

28-nji fewralda Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň Halkara gatnaşyklary institutynda «Dil — hoşniýetli gatnaşyklaryň möhüm serişdesi» atly halkara okuw-usuly maslahaty geçiriler.

Baş redaktor
Täzegül KULJIKOWA

Baş redaktoryň orunbasarlary: M.Mätgurbanow, G.Gurbansähedow.

Jogapkär kätib: B.Garaýew.

Jogapkär kätibiň orunbasary: A.Kaşaňow.

Bölüm müdiri: J.Öwezowa.

Edebi işgärler: A.Ýazweliýew, O.Çaryýarowa, A.Nobatowa, Y.Hallyýew.

Korrektorlar: A.Döwletowa, M.Orazdurdyýewa.

Redaksion geňeşiň agzalary:

B.Ataýew, M.Berdiniýazow, A.Gökleňow,

R.Bäşimow, B.Saryýew, B.Amansaryýew,

B.Karaýew, M.Gandymowa, P.Çaryýew,

J.Pürjähewa, O.Amanmuhammedowa.

Gazet elektron görnüşinde HGI-niň www.iirmfa.edu.tm internet saýtynda ýerleşdirilýär.

E-mail:
hgi.redaksiya@gmail.com